

**V L A D I M I R
N A B O K O V**

**B L E D A
V A T R A**

Preveo s engleskog
David Albahari

■ Laguna ■

Naslov originala

Vladimir Nabokov

PALE FIRE

Copyright © 1955, Vladimir Nabokov

All rights reserved

Translation copyright © srpskog izdanja 2026, LAGUNA

Za Veru

To me je podsetilo na apsurdan izveštaj
gospodina Lengstona o sramotnom ponašanju
mladog gospodina iz dobre porodice. „Gospodine,
poslednje što sam čuo o njemu
bilo je da jurca po gradu i puca u mačke.“
A onda se, obuzet nežnim sanjarenjem, prisetio
svog omiljenog mačka i rekao: „Ali Hodž neće
biti upucan; ne, ne, Hodž neće biti upucan.“

Džejms Bozvel, *Život dr Džonsona*

Sadržaj

Predgovor	11
<i>Bleda vatra</i> : pesma u četiri pevanja.	29
Komentar	69
Registar	289
<i>O autoru</i>	305

BLEDA VATRA

PESMA U ČETIRI PEVANJA

PRVO PEVANJE

Ja bejah senka svilorepe ubijene 1
Lažnim plavetnilom u prozorskom oknu;
Ja bejah mrlja pepeljastog paperja – i
U odraženom nebu živih, leteh.
I iznutra, takođe, udvajao sam
Sebe, svoju lampu, jabuku na tanjiru:
Otkrivajući noć, dopuštah tamnom staklu
Da sav nameštaj iznad trave izdigne,
A kako je divno bilo kad bi sneg
Pokrio moj pogled na travnjak i toliko napadao 10
Da se stolica i krevet tačno nađu
Na tom snegu, u toj kristalnoj zemlji!

Vraćam sneg koji pada: svaku pahulju što luta
Bezoblična i spora, nesigurna i neprozirna,
Tamno belilo naspram bledog belila dana
I apstraktnih ariša u neutralnom svetlu.
A onda gradualna i dvojna plavet
Dok noć sjedinjuje gledaoca i prizor,

I ujutru dijamanti mraza
 Izražavaju čuđenje: Čija stopala u ostrugama predoše 20
 Sleva nadesno praznu stranicu puta?
 Čitam sleva nadesno te šifre zime:
 Tačka, strelica naopako; ponavljam:

Tačka, strelica naopako... Stopa fazana!
 Prstenasta lepoto, uzvišena kokoši,
 Našla si svoju Kinu baš iza moje kuće.
 Je li iz *Šerloka Holmsa* onaj momak čiji
 Tragovi behu naopako kad je obrnuo cipele?

Sve boje činjahu me srećnim: čak i grao.
 Moje oči behu takve da su doslovno 30
 Fotografisale. Kad god bih dozvolio,
 Ili, uz nemi drhtaj, to naredio,
 Sve što je u mom vidokrugu prebivalo –
 Kućna scena, listovi hikorija, vitki
 Stileti zamrznute strehokapnice –
 Odslikavalo se na unutrašnjoj strani mojih kapaka,
 Gde se zadržavalo sat ili dva.
 A dok je trajalo, dovoljno je bilo
 Da zatvorim oči i tako reprodukujem lišće,
 Kućnu scenu ili trofeje sa strehe. 40

Ne razumem kako sam s jezera
 Mogao da razaznam naš prednji trem kad bih pošao
 Jezerskim putem u školu, a sada pak, iako se nijedno drvo
 Nije isprečilo, gledam ali ne uspevam da vidim
 Čak ni krov. Možda je neki obrt u prostoru
 Učinio da kakav tor ili njiva zamene

Taj krhki prizor, drvenu zgradu između
Goldsvorta i Vordsmitta na svom zelenom kvadratu.

Tamo sam imao omiljeni mladi orah
S raskošnim listovima boje žada i crnim, usukanim, 50
Crvotočnim stablom. Sunce na zalasku
Rumenilo je crnu koru oko koje su, kao rasuti
Venci, padale senke listova.
Sada je čvrsto i hrapavo; dobro je napredovalo.
Beli leptirovi dobijaju boju lavandule dok prolaze
Kroz njegovu senku u kojoj kao da se nežno ljulja
Prikaza ljuljaške moje male kćerke.

Sama kuća uglavnom je ista. Jedno krilo
Mi smo doterali. Tu je zastakljen trem. Tu 60
Velik prozor okružen raskošnim stolicama.
Ogromna TV spajalica sada sija umesto
Krutog vetrokaza koji je često posećivala
Naivna, tanana ptica rugalica
I preporučavala sve programe koje je čula;
Prelazila je s *chippo-chippo* na jasno
To-wee, to-wee, pa bi zakreštala: *come here,*
*Come here, come herrr,** zalepršala repom,
Ili bi se graciozno upustila u meko
Skakutanje nagore, i odmah se (*to-wee*)
Vraćala na svoje sedalo – novu TV antenu. 70

Bio sam dete kad su mi roditelji umrli.
Oboje ornitolozi. Toliko sam puta pokušavao
Da ih se prisetim te danas
Imam hiljadu roditelja. Tužno se oni

* Engl.: Dodi ovamo.

Rastapaju u svojim vrlinama i čile,
 Ali neke reči, reči koje slučajno čuh ili pročitah,
 „Loše srce“, na primer, uvek se na njega odnose,
 A „rak pankreasa“ na nju.

Preterista: onaj koji skuplja hladna gnezda.
 Ovde beše moja spavaća soba; za goste sad se čuva. 80
 Tu sam, kad bi me služavka Kanadanka ututkala,
 Osluškiavao žamor odozdo i molim se
 Da svima bude uvek dobro,
 Ujacima i tetkama, služavci, njenoj rođaci Adeli –
 Koja je videla papu, ljudima iz knjiga, i Bogu.

Vaspitala me je draga bizarna tetka Mod.
 Pesnik i slikar sa ukusom
 Za realistične predmete isprepletene
 S grotesknim rastinjem i prizorima propasti.
 Doživela je da čuje plač sledeće bebe. Njenu sobu 90
 Sačuvali smo netaknutu. Predmeti u njoj tvore
 Mrtvu prirodu u njenom stilu: pritiskač za papir
 Od konveksnog stakla koje okružuje lagunu.
 Knjiga stihova otvorena na Registru (Mesec,
 Mesečina, Močvara, Moral), napuštena gitara,
 Ljudska lobanja, i iz lokalnog *Stara*
 Ovaj kuriozitet: *Red Soks pobedili Jenkije sa 5 : 4,*
O Čepmenovom Homeru, priboden čiodom na vrata.

Moj Bog je umro mlad. Teolatriju sam smatrao
 Ponižavajućom, a njene premise neosnovanim. 100
 Slobodnom čoveku ne treba bog; ali bejah li slobodan?
 Dobro sam osećao kako se priroda lepi uz mene

I kako moje detinje nepce voli ukus –
Pola na ribu a pola na med – te zlatne smeše!

U ranim godinama moja slikovnica beše
Obojeni pergament kojim je naš kavez bio oblepljen:
Prstenovi boje sleza oko meseca; krvavo narandžasto sunce;
Udvojena duga; i ona retka pojava,
Iridul – kada, divan i neobičan,
Na svetlom nebu iznad planinskog venca 110
Jedan opalni oblacić ovalnog oblika
Odražava dugu oluje
Koja se u udaljenoj dolini odigrava –
Jer mi smo najumetničkije ukaveženi.

A tu je i zid zvuka: noćni zid
Koji podiže trilion cvrčaka u jesen.
Neprobojan! Na pola puta uz brdo
Zastajao sam opčinjen njihovim pomamnim trilerom.
Eno svetla doktora Satona. Eno Velikog medveda.
Pre hiljadu godina pet minuta bila su 120
Kao četrdeset unci finog peska.
Zvezde pilje. Beskrajna prošlost i
Beskrajna budućnost: nad tvojom glavom
Sklapaju se kao divovska krila, i ti si mrtav.

Običan prostak, usuđujem se reći.
Srećniji je: on gleda Mlečni put
Samo kada pušta vodu. Tada, kao i sada.
Hodao sam na svoj rizik: šiban granom,
Saplitaio se panjem. Astmatičan, šepav i debeo,
Nikada se nisam loptao niti zamahivao palicom. 130

Ja bejah senka svilorepe ubijene
 Prividnom daljinom u prozorskom oknu.
 Imah mozak, pet čula (jedno jedinstveno),
 Ali inače bejah grozan trapavko.
 U snovima, noću, igrao sam se s drugim momcima.
 Ali ni na čemu ne zavideh – osim možda
 Na čudu lemniskate koju su na vlažnom pesku
 Ostavile nonšalantno umešne
 Gume na biciklu.

Nit tanušnog bola,
 Što poteže je razigrana smrt, ponovo oslobođena 140
 Ali uvek prisutna, projuri kroz mene. Jednog dana,
 Kada sam napunio jedanaestu, dok sam ležao
 Ispružen na podu i gledao kako igračka na navijanje –
 Limeni dečak koji gura limena kolica –
 Zaobilazi noge od stolice i odlazi pod krevet,
 U mojoj glavi iznenada sinu sunce.

A potom crna noć. Taj mrak beše uzvišen.
 Osetih se razdeljen u prostoru i vremenu:
 Jedno stopalo na vrhu planine, jedna šaka
 Ispod šljunka na dahtavom žalu, 150
 Jedno uho u Italiji, jedno oko u Španiji,
 U pećinama moja krv, a među zvezdama moj mozak.
 U mom trijasu potmulo je tutnjalo; zelene
 Optičke mrlje behu u gornjem pleistocenu,
 Ledni drhtaj gmizao je mojim kamenim dobom,
 A sva moja sutra behu u mojoj lakatnoj kosti.

Svakog popodneva tokom jedne zime
 Tonuo sam u tu trenutnu nesvesticu.

Onda ona presta. Sećanje na nju izblede.
Zdravlje mi se popravi. Naučih čak da plivam. 160
Ali kao neki momčić kojeg seljančica primorava
Da svojim čistim jezikom njenu bednu žeđ ugasi,
Ja bejah pokvaren, zastrašen, zaveden.
I mada me je stari doktor Kolt proglasio izlečenim,
I to, kako reče, uglavnom od bolova odrastanja,
Začuđenost traje a stid ostaje.

DRUGO PEVANJE

U mojoj suludoj mladosti postojalo je vreme
Kada sam nekako podozrevao da je istina
O životu posle smrti poznata
Svatom ljudskom biću: jedino ja 170
Nisam ništa znao, i velika zavera
Knjiga i ljudi krila je istinu od mene.

A onda je došao dan kad sam počeo da sumnjam
U čovekovu razboritost: Kako je mogao da živi
Bez sigurnog znanja o tome koja zora, koja smrt, koja sudba
Iščekuje svest s one strane groba?

I napokon dođe ona besana noć
Kad odlučih da istražim i borim se
Protiv gnusnog, nedostupnog ambisa,
Posvećujući sav svoj uvrnuti život tom 180
Jedinom zadatku. Danas mi je šezdeset i jedna. Svilorepe
Kljucaju bobice. Cvrčak peva.

Makazice koje držim
 Zapanjujuća su sinteza sunca i zvezde.
 Stojim pred prozorom, sečem
 Nokte, i nejasno sam svestan
 Izvesnih prolaznih sličnosti: palac,
 Našeg piljara sin; kažiprst, vitki i tmurni
 Fakultetski astronom Starover Blu;
 Srednjak, visoki sveštenik koga sam poznavao; 190
 Ženstveni četvrti prst, jedan stari flert;
 I mali rumenko, koji se drži za njenu suknju.
 I krivim usta dok odsecam tanke
 Kriške onog što tetka Mod zvaše „pokožica“.

Mod Šejd je imala osamdeset godina kad nenadani muk
 Pade na njen život. Videli smo kako gnevna rumen
 I zgrčenost paralize napadaju
 Njene plemenite obraze. Prebacili smo je u Pajndejl,
 Čuven po sanatorijumu. Tamo je sedela
 Pod zastakljenim suncem i gledala kako muva sleće 200
 Na njenu haljinu, pa na njen zglob.
 Duh joj je bledeo u rastućoj izmaglici.
 Još je mogla da govori. Zastala bi, tražila, i našla
 Nešto što je u prvi mah ličilo na upotrebljiv zvuk,
 Ali varalice iz susednih ćelija zauzimale su
 Mesto reči koje su joj trebale, i njen pogled
 Preklinjao je dok je uzaludno nastojala
 Da se raspravi s čudovištima u svom mozgu.

Koji trenutak u gradualnom propadanju
 Vaskrsnuće odabira? Koju godinu? Koji dan? 210
 Ko ima štopericu? Ko premotava traku?
 Jesu li neki manje srećni, ili pak svi umaknu?

Silogizam: *drugi ljudi umiru; ali ja
Nisam drugi; stoga neću umreti.*
 Prostor je rojenje u očima, a vreme
 Brujanje u ušima. U toj košnici ja sam
 Zatvoren. Ali *da smo* pre života
 Mogli da zamišljamo život, izgledao bi
 Kao kakva luda, nemoguća,
 Neizrecivo čudna, prekrasna besmislica! 220

Zašto se onda pridruživati vulgarnom smehu? Zašto
 Ismejavati potonjost koju niko ne može potvrditi:
 Ratluk, buduće lire, razgovore
 Sa Sokratom i Prustom među čempresima,
 Serafa s njegovih šest flamingovih krila,
 I flamanske paklove s bodljikavim prasićima i ostalim?
 Ne, mi ne sanjamo odviše fantastičan san:
 Nevolja je u tome što ga ne činimo
 Dovoljno neverovatnim, jer najviše
 Što možemo da smislimo jeste kućni duh. 230
 Kako su smešni ovi napori da se javna sudbina
 Prevede na nečiji privatni jezik!
 Umesto božanski uglađene poezije,
 Nepovezane beleške, bedan stih Nesanice!

Život je poruka nažvrljana u mraku.
 Anonim.

Na kori bora videli smo,
 Dok smo se vraćali kući onog dana kada je umrla,
 Praznu smaragdnu čauru, zgurenu i žabljooku,
 Kako grli stablo, i njenog pratioca,
 Smolom slepljenog mrava. 240
 Onaj Englez u Nici,

Ponosan i srećan lingvista: *je nourris*
*Les pauvres cigales** – želeći da kaže da je
 Nahranio jadne *sea gulls***

Lafonten je pogrešio:

Mrtva je vilica, živa pesma.

I tako sečem nokte, i razmišljam, i čujem
 Tvoje korake nad sobom, i sve je u redu, draga.

Sibil, tokom naših gimnazijskih dana upoznao sam
 Tvoju ljupkost, ali zaljubio sam se u tebe
 Na jednom izletu maturanata
 Na vodopade Nju Vaja. Užinali smo na vlažnoj travi. 250
 Naš nastavnik geologije govorio je
 O kataraktu. Njegova jeka i kapi duginih boja
 Činili su pitomi park romantičnim. Ležao sam
 U aprilskoj sumaglici neposredno iza
 Tvojih vitkih leđa i motrio tvoju pristanu glavicu
 Nagnutu u stranu. Jedan dlan, s raširenim prstima,
 Oslanjao se na zemlju između zvezde trilijuma
 I nekog kamena. Koščica jednog članka
 Stalno se trzala. Tada si se okrenula i ponudila mi
 Gutljaj svetlog metalnog čaja. 260

Profil se tvoj nije izmenio. Bleštavi zubi
 Što grizu brižnu usnu; senka ispod oka
 Od dugih trepavica; breskvaste dlačice
 Što uokviruju jagodnjaču; tamnosmeđa svilena
 Kosa začesljana sa slepoočnica i potiljka;
 Goli vrat; persijski oblik

* Franc.: Hranim jadne cvrčke.

** Franc.: galebovi.

Nosa i obrva; sve si to zadržala –
A u tihim noćima čujemo vodopad.

Dođi da te obožavam, dođi da te milujem.
Moja tamna Vaneso, s krmeznim
prugama, blagoslovena. 270

Moj leptiru *Admirable!** Objasni
Kako si mogla, u sumraku Ulice jorgovana,
Da dopustiš prostom, histeričnom Džonu Šejdu
Da ti slini na lice, u uho, na lopaticu?

U braku smo četrdeset godina. Bar
Četiri hiljade puta tvoj jastuk su izgužvale
Naše dve glave. Četiri stotine hiljada puta
Visoki sat s promuklim vestminsterskim zvonom
Označio je naš zajednički čas. Koliko će još
Reklamnih kalendara krasiti kuhinjska vrata? 280

Volim te kada stojiš na travnjaku
I piljiš u nešto na drvetu: „Otišlo je.
Bilo je sasvim malo. Možda će se vratiti“ (sve to
Izrečeno šapatom mekšim od poljupca).
Volim te kada me zoveš da se divim
Rumenom tragu mlaznjaka iznad vatre sunčevog zalaska.
Volim te kada pevušiš dok pakuješ
Kofer ili smešnu automobilsku torbu
Sa okruglim zatvaračem. A najviše te volim
Kada zamišljeno klimneš glavom
u znak pozdrava njenom duhu 290
I držiš njenu prvu igračku na dlanu, ili gledaš
Njenu razglednicu, pronađenu u knjizi.

* Franc.: divni.

Ona je mogla da bude ti, ja, ili neka čudna mešavina:
 Priroda je odabrala mene da bi iščupala i iskidala
 Tvoje srce i moje. U početku, uz osmeh, govorili smo:
 „Sve devojčice su bucmaste“, ili: „Džim Makvej
 (Porodični očni lekar) začas će izlečiti
 Tu malu zrikavost.“ A posle: „Baš će biti
 Lepa, znaš“; i u pokušaju da ublažimo
 Muke krupnjanja: „To je neugodno doba.“ 300
 „Trebalo bi da uzima časove jahanja“, govorila si
 (Tvoje oči i moje ne bi se srele). „Trebalo bi da igra
 Tenis ili badminton. Manje skroba, više voća!
 Možda nije lepotica, ali je zgodna.“

Ništa od toga, ništa. Nagrade osvojene
 Iz francuskog i istorije behu dobre, nema sumnje;
 Igre na božićnim zabavama, nema sumnje, behu grube,
 I jedan stidljiv mali gost mogao je da izostane;
 Ali budimo pošteni: dok su deca njenih godina
 Na sceni predstavljala patuljke i vile 310
 Kojima je *ona* pomagala da se našminkaju za pantomimu,
 Moja nežna devojčica pojavljivala se kao Majka Vreme,
 Povijena čistačica s kofom i metlom,
 I ja sam kao budala plakao u muškom klozetu.

Još jednu zimu smo lopatom očistili.
 Bradavičav belac naseljavao je naše šume u maju.
 Leto je pokošeno, jesen spaljena.
 Avaj, prljavi labud nije se pretvorio
 U šumsku patku. I ponovo tvoj glas:
 „Ali to je predrasuda! Trebalo bi da se raduješ 320
 Što je nevina. Zašto prenaplašavati
 Fizičko? Ona želi da izgleda neuredno.

Device su napisale neke *sjajne* knjige.
 Nije sve u vođenju ljubavi. Dobar izgled
 Nije *toliko* nezamenljiv!“ A ipak je
 Stari Pan pozivao sa svakog obojenog brega,
 I ipak su demoni našeg sažaljenja govorili:
 Nijedne usne neće ruž s njene cigarete;
 Telefon koji je pred bal zvonio
 Svaka dva minuta u Sorosa Holu, 330
 Nikada nije za nju zazvonio; uz veliku
 Škripu guma po šljunku, iz nalakirane noći,
 Lepotan s belom maramom na ulaz
 Nikada neće po nju doći; nikada neće ona,
 San od gaze i jasmína, otići na taj ples.
 Poslasmo je, stoga, na jedno imanje u Francuskoj.

A vratila se u suzama, s novim porazima,
 S novim jadima. U dane kada su sve ulice
 Školskog naselja vodile na utakmicu, ona bi sedela
 Na stepenicama biblioteke, čitala ili plela; 340
 Uglavnom je bila sama, ili sa onom finom
 Krhkom cimerkom, sada kaluđericom, i jednom ili dvaput,
 S Korejcem koji je slušao moj predmet.
 Imala je čudne strahove, čudne fantazije, čudnu snagu
 Karaktera kao onda kada je provela tri noći
 U istraživanju nekakvih zvukova i svetlosti
 U starom ambaru. Izvrtala je reči: skok, koks,
 Mars, sram. A „alah“ je bio „hala“.
 Zvala te je didaktički zrikavac.
 Retko se smešila, a kad bi to ipak učinila, 350
 Bio je to znak bola. Kritikovala je
 Žestoko naše planove, i s očima
 Bezizražajnim sedela na razvašarenom krevetu,

Podizala natečena stopala, češkala glavu
 Psorijatičnim noktima, i stenjala,
 Mrmljala užasne reči jednoličnim glasom.

Ona beše moja miljenica: teška, natmurena –
 Ali ipak moja miljenica. Sećaš se onih
 Gotovo spokojnih večeri kada smo igrali
 Ma-džong, ili bi ona probala tvoja krzna, koja je činjahu 360
 Gotovo privlačnom; ogledala su se smešila,
 Svetla behu milostiva, senke blage.
 Katkad bih joj pomogao s nekim latinskim tekstom,
 Ili bi ona čitala u svojoj sobi, odmah do
 Mog fluorescentnog brloga, a ti si bila
 U svojoj radnoj sobi, dvostruko udaljena od mene,
 I ja bih s vremena na vreme čuo oba glasa:
 „Mama, šta je *strmen*?“ „Šta je šta?“ „Str-men.“
 Pauza, pa tvoje obazrivo objašnjenje. Onda opet:
 „Mama, šta znači *htonično*?“ I to bi objasnila, 370
 Dodajući: „Hoćeš li mandarinu?“
 „Ne. Da. A šta znači *sempiternalno*?“
 Oklevala si. I ja bih požudno zaurlao odgovor,
 Sedeći za stolom, kroz zatvorena vrata.

Nije važno šta je čitala
 (neku izveštačenu modernu pesmu za koju se
 na Katedri za engleski reklo da je dokument
 „angažovan i silovit“ – premda niko nije mario
 šta je to značilo); poeta je u tome da te tri
 Odaje, koje *tada* povezivamo ti i ona i ja, 380
Sada tvore triptih ili dramu u tri čina
 U kojoj prikazani događaji zauvek ostaju.

Mislim da je uvek gajila neku ludu malu nadu.
 Nešto pre toga završio sam svoju knjigu o Poupu.
 Džejn Din, moja tipkačica, ponudi joj jednog dana
 Da upozna Pita Dina, rođaka. Posle bi ih
 Džejnin verenik odvezao svojim novim kolima
 U neki havajski bar, udaljen dvadesetak milja.
 Momka su pokupili u osam i petnaest
 U Nju Vaju. Susnežica je uglačala puteve. Najzad 390
 Pronađoše to mesto – i tada se iznenada Pit Din
 Uhvati za čelo, i uzviknu da je načisto
 Zaboravio na sastanak s drugarom
 Koji će završiti u zatvoru ako on, Pit, ne dođe
 I tako dalje. Ona reče da razume.
 Kad je otišao, troje mladih ljudi stajalo je
 Neko vreme pod azurnim ulazom.
 Barice behu prošarane neonom; a ona, uz osmeh,
 Reče da bi bila na smetnji, da bi radije
 Pošla pravo kući. Prijatelji je ispratiše 400
 Do autobuske stanice i odoše; ali ona, umesto
 Da se poveze kući, siđe kod Lohanheda.
 Ti si odmerila ručni zglob: „Osam i petnaest.
 (I tu se vreme račva.) Upaliću ga.“ Ekran
 U svojoj praznoj kaši razvi životoliku mrlju,
 I muzika grunu.

*On je jednom odmeri,
 I pusti zrak smrti na dobronamernu Džejn.*

Jedna muška ruka sledila je od Floride do Mejna
 Zakrivljene strele eolskih ratova.
 Rekla si da će kasnije kvartet gnjavatora,
 Dva pisca i dva kritičara, raspravljati
 O predmetu poezije na osmom kanalu.
 Nimfa naiđe u pirueti, pod belim

Laticama koje se okretahu, da u prolećnom obredu
 Klekne pred oltarom u neakvoj šumi
 Na kojem su stajali razni kozmetički artikli.
 Ja odoh gore i pročitah jedan korektorski otisak,
 I začuh kako vetar kotrlja šljunak po krovu.
 „Vidi gde slepi prosjak pleše, gde bogalj peva“,
 Ima nepogrešivo vulgaran odjek 420
 Svog izopačenog doba. Onda dođe tvoj poziv,
 Moja nežna ptico-rugalice, odozdo iz hola.
 Stigoh na vreme da čujem kratku hvalu
 I popijem šolju čaja s tobom: moje ime
 Pomenuto je dva puta, po običaju odmah
 (jedan bljuzgav korak) iza Frosta.
 „Sigurno ne zamerate?
 Uhvatiću ekstonski avion, jer znate,
 Ako ne stignem do ponoći s lovom...“

A onda je usledila neka vrsta putopisa:
 Domaćin-pripovedač vodio nas je kroz maglu 430
 Martovske noći, u kojoj su se farovi iz daljine
 Približavali i rasli kao zvezda koja se širi,
 Do zelenog, indigoplavog i zagasitog mora
 Koje smo mi posetili trideset i treće,
 Devet meseci pre njenog rođenja. Sada je celo bilo
 Crnobelo, i teško je moglo da podseti
 Na onu prvu dugu šetnju, nemilosrdnu svetlost,
 Jato jedara (jedno plavo među belima
 U čudnovatom kontrastu s morem, dok dva behu crvena),
 Na čoveka u starom blejzeru koji je mrvio hleb, 440
 Gomilu galebova nepodnošljivo glasnih,
 I jednog tamnog goluba koji se gegao u gužvi.
 „Je l' to telefon?“ Osluškivala si pred vratima.
 Ništa. Podigla program s poda.

*Još više farova u magli. Nije imalo smisla
Brisati prozore: samo neka bela ograda
I stubovi reflektora prodoše nemaskirani.*

„Jesmo li sigurni da dobro postupa?“ , pitala si.

„To je, naravno, susret naslepo.

Pa, hoćemo li pogledati premijeru *Kajanja*?“ 450

I, sasvim u miru, dozvolismo

Slavnom filmu da raširi svoj čarobni šator;

Pojavi se slavno lice, lepo i prazno:

Razdvojene usne, vrtoglave oči, trag

Lepote na obrazu, stari galicizam,

I meki oblik koji se rastapa u prizmi

Zajedničke želje.

„Mislim“, reče ona,

„Da ću ovde sići.“ „Ovo je tek Lohanhed.“

„U redu je.“ Uхватivši se za šipku, zagledala se

U avetinjska stabla. Autobus stade. Autobus nestade. 460

Grom nad Džunglom. „Ne, ne to!“

Ružičasta Pet, naša gošća (antiatomski razgovor).

Izbi jedanaest. Ti uzdahnu. „Pa, izgleda

Da više nema ništa interesantno.“ Igrala si

TV rulet: brojčanik se okretao i kvrckao.

Reklame su kasapljene Lica su promicala.

Zamrzla bi se otvorenih usta usred pesme.

Neki imbecil sa zulufima nameravao je

Da upotrebi svoj pištolj, ali ti beše mnogo brža.

Veseli crnac podiže trubu. Kvrc. 470

Tvoj prsten s rubinom davao je život i određivao zakon.

O, ugasi ga! I dok je život prestajao, ugledasmo

Svetlost kao čiodu kako čili i umire u crnom

Beskraju.

*Iz svoje jezerske stračare
 Čuvar, Otac Vreme, sav sed i povijen,
 Izade sa svojim nemirnim psom i pođe
 Duž obale s trskom. Stigao je prekasno.*

Nežno si zevnula i odložila tanjir.
 Začusmo vetar. Čusmo kako juri i nagoni
 Grančice na prozorsko okno. Zvon telefona? Ne. 480
 Pomogao sam ti oko sudova. Visoki sat
 Nastavio je da uništava mlad koren, stara stenu.

„Ponoć“, ti reče. Šta je ponoć mladima?
 I iznenada praznični blesak prelete
 Preko pet kedrova, pokazaše se tragovi snega,
 A patrolna kola se zaustaviše uz škripu
 Na našem džombastom putu. Vрати, vrati još jednom!

Ljudi misle da je htela da pređe jezero
 Kod Lohan Neka, gde vešti klizači,
 U dane izuzetnog mraza, prelaze od Eksa do Vaja. 490
 Drugi pretpostavljaju da se izgubila
 Skrenuvši levo od Bridžrouda; a neki kažu
 Da je oduzela sebi svoj jadni mladi život. Ja znam. Ti znaš.

Bila je to noć jugovine, noć bure,
 S velikim uzbuđenjem u vazduhu. Crno proleće
 Stajalo je odmah iza ugla, uzdrhtalo
 Pod vlažnom svetlošću zvezda i na vlažnom tlu.
 Jezero ležaše u magli, s polupotonulim ledom.
 Nejasan jedan oblik iskorači sa obale, iz trske,
 U praskavu, klokotavu močvaru, i potonu. 500

TREĆE PEVANJE

L'if,* beživotno drvo! Tvoje veliko Možda, Rable:
The grand potato.** A. K. O., svetovna
Akademija (A) za kontrolu (K)
Onostranog (O) života, ili Ako, kako smo je
Zvali – veliko ako! – angažovala me da jedan semestar
Govorim o smrti („da predajete o Crvu“,
Napisao je predsednik Makabr).

Ti i ja,

I ona, tada još detešce, preselismo se iz Nju Vaja
U Jušejd, u drugoj, znatno višoj državi.
Volim velike planine. Sa gvozdene kapije
Trošne kuće koju smo tamo iznajmili
Video se snežan oblik, tako dalek, tako lep
Da je čovek jedino mogao duboko da uzdahne,
Kao da bi to pomoglo asimilaciji.

510

AKO

* Franc.: tisa (drvo).

** Engl.: veliki krompir. Izgovor ovih reči podseća na izgovor francu-
skih reči *le grand peut-être*; upor. komentar ovog stiha.